

Podávání výživy a léků do perkutánní endoskopické gastrostomie

Perkutánní endoskopická gastrostomie neboli **PEG** je označení pro umístění setu pro výživu přes stěnu břišní do žaludku. K zavedení PEGu se přistupuje především v případech, kdy se předpokládá dlouhodobější podávání enterální výživy (déle než 6–8 týdnů) jako je tomu například u neurologických onemocnění s poruchou polykání či nádorů horního gastrointestinálního traktu.

Podávání výživy do PEGu

Režim podávání výživy

Při podávání enterální výživy do perkutánní endoskopické gastrostomie je upřednostňován **bolusový (dávkový) způsob** za pomoci *Janettovy stříkačky*, který je pro žaludek přirozenější nežli způsob kontinuální (používaný spíše pro aplikaci výživy do střeva).

Složení výživy

K aplikaci enterální výživy do žaludku se využívá spíše polymerní neboli **nutričně definovaná výživa**, ve které jsou živiny zachovány ve své původní formě. Obsahuje tedy intaktní proteiny (zejména kasein), polysacharidy a lipidy (především *long chain triglycerides*- triglyceridy s dlouhými řetězci). V dřívější době byla běžně používána kuchyňsky připravovaná mixovaná strava. V dnešní době se, vzhledem k tomu, že není sterilní a nelze u ní zajistit plnohodnotnost z hlediska obsahu energie, makronutrientů i mikronutrientů, od ní ustoupilo.

Postup při navyšování dávek výživy

Prvních 24 hodin od zavedení sondy pacient přijímá **výhradně čaj**. Druhý den začíná být výživa podávána v množství **50 ml** po dvou hodinách. Pokud je výživa pacientem dobře tolerována, pokračujeme v **navyšování** objemu bolusu, a to o **50–100 ml denně**. Cílem je **250–400 ml** výživy ve 2 až 3 hodinových intervalech. Poslední denní dávka je aplikována přibližně **2 hodiny před spaním**, následuje **noční pauza**. V případě, že je u pacienta enterální výživa kombinována i s příjmem stravy **per os** (většinou tekutá či kašovitá forma), měl by být zachován **odstup 1 až 1,5 hodiny**.

Základní zásady podávání

Před podáním výživy je nutné zkontrolovat, zda není žaludek plný - pokud má pacient pocit plného žaludku, vzedmutý nadbříšek či po otevření setu vytéká žaludeční obsah ven, aplikaci je nutné odložit. Před i po podání výživy je důležité **sondu propláchnout 30–50 ml čaje či převařené vody**. K proplachování **nelze použít kyselé roztoky** (ovocné šťávy, minerálky apod.) z důvodu možného sražení výživy vedoucího k **ucpání sondy**. Dále se doporučuje, aby během aplikace výživy pacient seděl nebo měl alespoň zvýšenou horní polovinu těla a v této poloze setrval i **dalších 30–60 minut** po ukončení podávání. Tímto způsobem se snižuje riziko aspirace. Po ukončení je nezbytné set uzavřít, aby výživa či žaludeční šťávy nemohly unikat ven.

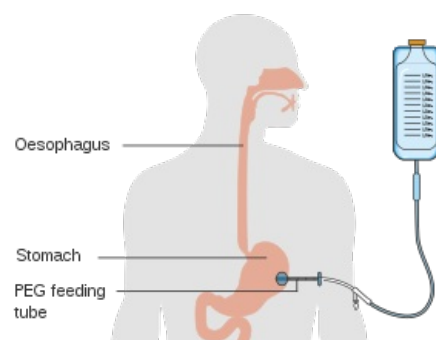

Diagram znázorňující umístění PEGu

Podávání léků do PEGu

V situacích, kdy nelze léky podávat per os, se přistupuje k aplikaci léků do PEGu. Vhodnější variantou jsou léky ve formě kapek či sirupu, které zředíme vodou či čajem. Tablety je nutné **velmi důkladně rozdrtit**, aby nedošlo k ucpání sondy. Získaný prášek rozpustíme v malém množství čaje či převařené vody, následně nasajeme Janettovou stříkačkou a vstříkneme do sondy. Ta musí být před i po aplikaci léků propláchnuta. Pokud by se léky v sondě dostaly do kontaktu s výživou či s látkami, které by mohly způsobit sražení (jako jsou minerální vody, ovocné šťávy či jiné léky), mohlo by dojít k ucpání sondy.

Aplikace výživy do PEGu

Odkazy

Související články

- Nutriční propedeutika

Externí odkazy

- FLIEGELOVÁ, Marcela. *Enterální výživa* [online]. [cit. 2016-11-22]. <<https://el.lf1.cuni.cz/att00094/>>.
- NOVÁK, František. *Přístupy pro umělou výživu* [online]. [cit. 2016-11-22]. <<https://el.lf1.cuni.cz/att00226/>>.

Použitá literatura

- FLIEGELOVÁ, Marcela. *PEG z pohledu NT* [online]. [cit. 2016-11-25]. <<https://el.lf1.cuni.cz/att00190/>>.
- HOLUBOVÁ, Adéla a Helena NOVOTNÁ, et al. *Ošetrovatelská péče v gastroenterologii a hepatologii*. 1. vydání. Praha : Mladá fronta, 2013. ISBN 978-80-204-2806-6.
- KOHOUT, Pavel a Eva KOTRLÍKOVÁ. *Základy klinické výživy*. 1. vydání. Praha : Forsapi, 2009. ISBN 9788087250051.
- KRÍŽOVÁ, Jarmila. *Enterální a parenterální výživa*. 2. vydání. Praha : Mladá fronta, 2014. ISBN 978-80-204-3326-8.
- SVAČINA, Štěpán. *Poruchy metabolismu a výživy*. 1. vydání. Praha : Galén, 2010. 505 s. ISBN 978-80-7262-676-2.
- ZLATOHLÁVEK, Lukáš, et al. *Klinická dietologie a výživa*. 1. vydání. 2016. ISBN 978-80-88129-03-5.